

augustus 2010

Nieuwsbrief IWI no 14: Het verhaal van Indië 2

Van de IWI-directeur

Opvallend aan de –eerste- bezoekers van Het verhaal van Indië was de heel persoonlijke verhouding die zij met het tentoongestelde bleken te hebben. Kennelijk biedt de expositie een hoge graad van herkenning. En niet alleen voor de migrantengeneraties.

persoonlijk

Was het niet kinderachtig om aan mijn gast met wie ik de expositie bezocht steeds kleine vertellinkjes te doen over mijn eigen familie in Indië? Het ging vanzelf. En al gauw bemerkte ik dat ‘iedereen’ dat deed. De een wees op een expositiestuk dat hij zelf aangeleverd had. Een ander beweerde thuis beter, treffender, of mooier materiaal te hebben. Weer een ander leverde commentaar op de ‘vijandelijke’ verdeling in mannen aan de ene en vrouwen-met-kinderen aan de andere kant van de zaal “alsof wij als kind niet een heel eigen leven hadden in die rotoorlogen”. Overal gonsde het van persoonlijke vertelsels en vertellingen, die kennelijk zomaar kwamen bovendrijven naar aanleiding van de expo. En nee, die gingen niet allemaal over de oorlogen.

individueel

Maar waarom was het dan juist in de zaal met individuele levensverhalen helemaal niet druk? In mijn Kumpulanproject, waarin meer dan 300 mensen in groepjes van 8 tot 15 mensen samen herinneringen ophaalden, bestond juist altijd grote belangstelling voor het levensverhaal van een ander. Dat wil zeggen, zolang de vertelde herinneringen maar niet superindividueel en dus herkenbaar waren. En zolang ze persoonlijk genoeg verteld werden: echt in de ik-vorm, in herkenbare woorden, haperend, herhalend, grinnikend of opeens met trillende onderlip. Persoonlijk is nu eenmaal niet hetzelfde als individueel. En hoe onverbiddelijk je ook op één hoop gegooid wordt in een kamp of als migrant, elke lotgenoot is daarom nog niet een familielid

of goede vriend wiens levensverhaal je wilt weten. Niet via een lap tekst met foto.

groep

En ook geloof ik er niks van dat het de zoektocht naar “erkenning” was die de groep Indische Nederlanders een “gemeenschappelijke basis” geeft, zoals de folder bij de expositie stelt.

Laat staan dat het daarbij om de “pijn van het verleden” zou gaan. Bij mijn familie, die ik ken van thuis, het IWI en het Kumpulanproject, in elk geval niet, vertelde ik mijn gast. Als zij al iets buiten eigen kring erkend willen hebben, dan is het dat zij zich hier in Nederland ondanks hun pijn niet als slachtoffer hebben opgesteld. “*Alles zelf gedaan. Alles terugbetaald ook*”. Dat wapenfeit, verricht zonder andere vraag om erkenning dan die van hun Nederlanderschap, én de *herkenning* daarvan in andermens leven, schiep een band, ook met de naoorlogse, postkoloniale generaties. En legde de basis voor wat hier, aan de andere kant van het Koninkrijk, aan deze kant van de Nederlandse koloniale geschiedenis tot een subcultuur kon uitgroeien. [wordt vervolgd]. [ES]